

NAŠE POL'OVNÍCTVO[®]

Časopis pre poľovníkov,
ochrancov a milovníkov prírody

7/2008

45 Sk

ISSN 1336-5568

07

9 771336 556004

Na dropa sme nezabudli

Tento príspevok je reakciou na článok „Spomienka na dropa...“ uverejnený v tohtoročnom 5. čísle časopisu Naše polovníctvo, v ktorom bola „istá naša mimovládna ochranárska organizácia“ označená za príjemcu grantu na riešenie projektu na záchranu dropa a vyzvaná na informovanie polovníkov o tom, čo sa v rámci projektu pre záchranu dropa na Slovensku doposiaľ urobilo.

Rada by som preto využila túto príležitosť nielen na sprostredkovanie požadovanej informácie čitateľom časopisu Naše polovníctvo, ale i na spresnenie takto prezentovanej skutočnosti, ktorá skutočnosti nezodpovedá.

Domnievam sa, že autori článku mali na mysli projekt Ochrana dropa fúzatého na Slovensku, ktorý je spolufinancovaný prostredníctvom Finančného nástroja pre životné prostredie, známejšieho pod skratkou LIFE, ktorý v mene Európskeho spoločenstva riadi Európska komisia. Dovoľujem si zdôrazniť, že príjemcom tohto projektu nie je nemenovaná, či istá mimovládna ochranárska organizácia, ale Štátnej ochrane prírody Slovenskej republiky. Projekt s celkovým rozpočtom 2 040 000 eur (z toho grant z LIFE predstavuje 1 500 000 eur) ŠOP SR realizuje v spolupráci so štyrmi partnerskými organizáciami – Slovenskou ornitologickou spoločnosťou/Birdlife Slovensko, Ochrannou dravcov na Slovensku, obcou Lehnice a Poľov-

nickym zdužením Lehnice, ktoré sa podieľajú nielen na odbornej realizácii projektu, ale pomáhajú ŠOP SR aj so zabezpečením jeho spolufinancovania v celkovom objeme 540 000 eur.

Projekt sa realizuje od začiatku r. 2005 a jeho ukončenie sa predpokladá v decembri 2009. Autorov článku určite poteší, že bol navrhnutý tak, aby okrem iného riešil aj problémy, ktoré sa v ňom uvádzali ako príčiny radikálneho zníženia stavov dropa fúzatého na Slovensku.

Medzi problémami spomínanými v článku je pre dropa nepriaznivý trend poľnohospodárskej výroby s vysokým stupňom mechanizácie a chemizácie rastlinnej výroby, pokles biodiverzity v agrárnej krajine, v dôsledku čoho sa prudko znížilo množstvo i kvalita potravnej ponuky pre dropa.

Preto jednou zo stratégii projektu je získanie poľnohospodárskych pozemkov do správy alebo dlhodobého prenájmu Štátnej ochrany prírody. Na takýchto pozemkoch bude ŠOP SR dlhodobo zabezpečovať vhodné potravné a hniezdne biotopy pre dropa fúzatého, aj s pomocou poľnohospodárskej techniky zakúpenej v rámci projektu. Na tento účel je vyčlenená viac ako štvrtina celkového rozpočtu projektu. Dopoliaľ bolo zakúpených spolu 44 ha pôdy v dvoch chránených vtáčích územiaci vyhlásených na ochranu dropa fúzatého: v CHVÚ Lehnice a CHVÚ Syslovskej polia. V projekte sú aj aktivity zamierané na podporu zabezpečenia dostatočného množstva potravy v zimnom období v prípade vysokej snehovej pokrývky – prikrmovanie a odstraňovanie snehovej pokrývky prostredníctvom snehového pluhu zakúpeného pre ŠOP SR v rámci projektu.

Okrem toho, v CHVÚ Lehnice prostredníctvom aktívnej spolupráce s poľnohospodár-

mi boli už v r. 2005 vytvorené biotopy pre dropa na ploche s výmerou 65 ha, v r. 2006 táto plocha dosiahla 200 ha a v r. 2007 sa vytvoril biotop pre dropa na ploche s výmerou 300 ha. Výsledkom týchto aktivít bolo, že už v r. 2006 bol zaznamenaný výskyt 2 jedincov dropa fúzatého (kohút a sliepka) v tomto CHVÚ a práve vďaka takto vytvoreným plochám. V nasledujúcich rokoch bol pozorovaný pravidelný výskyt jednej sliepky. Tieto pilotné aktivity pomohli Štátnej ochrane prírody s asistenciou projektového tímu naformuovať návrh špecifického agroenvironmentálneho opatrenia pre ochranu dropa fúzatého a jeho presadenie do Programu rozvoja vidieka SR na obdobie 2007–2013, prostredníctvom ktorého sa na Slovensku realizuje Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka. Na tomto mieste by som chcela poznamenať, že okrem agroenvironmentálneho opatrenia pre dropa boli v nedávnom období formulované a presadené opatrenia (agroenvironmentálne a lesnícko-environmentálne) aj pre iné ohrozené druhy v rámci celého Slovenska na poľnohospodárskej a lesnej pôde. A napriek tomu, že tie-to opatrenia majú zároveň aj pozitívny význam pre polovnú zver (zajace, baženty, prepelice, jarabice, srnčiu zver, lesné kury...), poľovnícka verejnosť v tomto procese nebolá aktívna. O zapojenie sa do vyššie spomínaného agroenvironmentálneho opatrenia pre ochranu dropa v rámci PRV SR v r. 2008 požiadali poľnohospodári v CHVÚ Lehnice s výmerou až 1 190 ha. S lútosfou však musím konštatovať, že poľnohospodári v CHVÚ Syslovskej polia túto možnosť v r. 2008, žiaľ, nevyužili.

Projekt odpovedá aj na iné hrozby pre tento vzácný druh. V CHVÚ Lehnice začalo s inštaláciou výstražných značiek na elektrické

vedenia 400 kV a 22 kV a v tejto aktivite sa bude nadalej pokračovať v priebehu tohto roku ako aj v r. 2009.

V obidvoch CHVÚ Syslovskej polia i Lehnice je dobrá spolupráca s miestnymi poľovníckymi združeniami, s ktorými sa rozvíjajú a implementujú stratégie pre kontrolu najvýznamnejších predátorov dropa (tiež spomínaných v predmetnom článku).

Prostredníctvom projektu sa podarilo doposiaľ zozbierať množstvo informácií o výskyti a pohybe dropa na Slovensku v posledných rokoch ako aj o druhoch a frekvencii výskytu faktorov nepríaznivo ovplyvňujúcich tento druh. Tieto informácie pomôžu Štátnej ochrane prírody pri aktualizácii návrhov programov starostlivosti pre obe CHVÚ. Rovnako slúžia ako podklad pre spracovanie správ o stave dropa fúzatého na Slovensku či už pre Európsku úniu, ale i v rámci iných záväzkov, ku ktorým sa Slovenská republika zaviazala pristúpením k rôznym nástrojom medzinárodného práva (medzinárodné environmentálne dohovory, protokoly, dohody, atď.).

Projekt umožňuje ŠOP SR aktívnejšie zabezpečovať dohľad nad CHVÚ Syslovskej polia a Lehnice, pretože sa jeho prostredníctvom na dobu projektu zamestnávajú 2 odborní pracovníci a 2 strážcovia pre tieto územia.

Projekt je zameraný aj na zvyšovanie environmentálneho povedomia rôznych vekových resp. záujmových skupín. Dopolňa sa uskutočnilo množstvo verejných stretnutí s občanmi, predovšetkým v obciach ležiacich v bezprostrednej blízkosti predmetných CHVÚ, realizovali sa prednášky a terénnne exkurzie nielen pre žiakov a študentov, ale príležitostne aj pre pracovníkov obvodných a krajských úradov životného prostredia. Územie osobne navštívil minister ŽP a aj velvyslanec USA v SR.

V neposlednom rade projekt napomáha Štát-

nej ochrane prírody aj pri rozvíjaní medzinárodnej spolupráce na ochrane dropa s Maďarskom a Rakúskom.

Napriek svojej nespornej významnosti, vďaka ktorej dostať aj relativne významnú finančnú podporu zo strany Európskeho spoločenstva prostredníctvom grantu z LIFE, projekt, žiaľ, od svojho začiatku čeli aj rôznym iniciatívam na spochybňovanie jeho významu resp. na diskreditáciu niektorých členov projektového tímu. Dúfam, že tento krátky príspevok aspoň čiastočne objasní čitateľom časopisu význam tohto projektu.

V závere by som chcela využiť príležitosť a zdôrazniť, že o spolufinancovanie projektov ochrany prírody resp. biodiverzity prostredníctvom finančného nástroja LIFE + sa môžu uchádzať akékolvek odborne kompetentné a finančne dôveryhodné organizácie na Slovensku. Oboje u prípadných žiadateľov podľa svojich kritérií spolu s kvalitou pro-

iectu hodnotí Európska komisia po predložení žiadosti o podporu konkrétnego projektu. Štátna ochrana prírody SR uvítá každý projekt, ktorý prispeje k ochrane či záchrane slovenskej prírody či už prostredníctvom druhovej alebo územnej ochrany. Všetky iniciatívy oceníme aj preto, lebo sme každodenné konfrontovaní s nesmiernou náročnosťou prípravy i realizácie takýchto projektov.

**Zuzana Guziová,
koordinátorka projektov
Štátnej ochrany prírody SR**
Snímky Jozef Chavko

Aj v mene našich čitateľov vitanie objasnenie takého významného projektu, akým je záchrana dropa fúzatého u nás. Sme presvedčení, že úsilie zachrániť vzácnego zástupcu našej fauny nájdzie v radoch poľovníkov ochotných a obetavých spolupracovníkov.

Redakcia

